

udgør en betragtelig økonomisk belastning af sundhedssystemet. Ændring af spisevanerne i positiv retning kan altså både forbedre livskvaliteten og spare samfundet for store økonomiske udgifter. Ernæringsundervisning skal derfor have en mere fremtrædende plads i folkeskolens hjemkundskabsundervisning. På den måde kan der fra starten lægges grunden til sunde kostvaner for børnene og dermed skabes en fornuftig »madkultur«. Desuden bør de studerende ved de sundhedsfaglige uddannelser i højere grad oplyses og undervises i de fordele, som en ernæringsrigtig kost har. Finanslovforslaget for 1998 viser, at regeringen vil afsætte færre midler til ernæringsoplysningen, og det er en forkert, men også en økonomisk meget kortsigtet strategi.

Genteknologi

Genteknologien anvendes endnu kun i begrænset omfang inden for fødevarerområdet, og der er stadig mange uafklarede spørgsmål omkring genteknologiske organismers betydning for mennesker og natur. Det er derfor vigtigt, at den genteknologiske udvikling sker under tæt og kritisk kontrol, og at der stilles meget strenge dokumentationskrav, før et sådant produkt eller en sådan organisme sendes på markedet. Det er i kontrollen, før et gensplejset produkt godkendes, at man skal koncentrere indsatsen.

Genteknologien rummer imidlertid også mange positive muligheder for at forbedre fødevarer kvaliteten. Blandt disse kan nævnes udviklingen af planter, der er resistente over for insekt- og bakterieangreb. Derved kan brugen af sprøjtemidler minimeres, og restkoncentrationer i fødevarer kan nedbringes.

Desuden kan genteknologien sikre bedre og renere produkter samt en mere optimal ressourceudnyttelse. Endelig er genteknologien et vækstområde med et stort potentiale i form af arbejdspladser. Der bør derfor være bedre muligheder for at anvende genteknologiske metoder - som nævnt under den forudsætning, at der er streng offentlig kontrol, før et gensplejset produkt godkendes.

Samtidig er det vigtigt, at der iværksættes initiativer, der kan øge forbrugernes information om genteknologien. Det er vigtigt, at de mange millioner kroner, der er satset på den bioteknologiske forskning, ikke går til spilde på grund af frygt og uvidenhed i befolkningen, og der er derfor behov for at nuancere den offentlige debat.

Dyrevelfærd

Der er ingen tvivl om, at der er en sammenhæng mellem dyrenes velfærd og fødevarer kvaliteten. Eksempelvis har et forskningsprojekt på Danmarks

Jordbrugsforskning påvist, at der er en direkte sammenhæng mellem slagteriernes brug af elstave på grise og kødkvaliteten. Jo mere skånsomt grisen behandles, jo bedre bliver kødet.

Indtil nu har de politiske initiativer primært fokuseret på mærkningsaspektet. Den nye kvalitetsmærkning tager først og fremmest sigte på at oplyse om, hvordan dyret er blevet behandlet. Mærkningsordningen er overordentlig vigtig for forbrugers valgmuligheder, men det er også vigtigt at undersøge mulighederne for at forbedre dyrenes vilkår. Bedre dyrevelfærd betyder ikke nødvendigvis færre indtægter, og udviklingen på det vigtige engelske marked viser, at der meget vel kan være store økonomiske fordele forbundet med at forbedre dyrevelfærden. Regeringen opfordres derfor til i samarbejde med de relevante organisationer at udarbejde en handlingsplan med henblik på at forbedre dyrenes velfærd.

Functional foods

Functional foods er betegnelsen for fødevarer med bestemte sundhedsmæssige egenskaber og vurderes af mange eksperter til at være fremtiden inden for levnedsmiddelområdet. Selv om functional foods endnu ikke er slået igennem i Europa, er der ingen tvivl om, at man inden for en overskuelig årrække vil opleve en stigende interesse for disse produkter, og derfor er det nødvendigt allerede nu at formulere en fremsynet politik, der gør det muligt at håndtere de kommende udfordringer på dette område. På den måde kan man være på forkant med udviklingen og aktivt formulere ønsker til functional foods frem for efterfølgende at skulle reagere på forskellige tiltag.

Det har særligt været adgangen til at fremhæve de sundhedsmæssige fordele ved functional foods, som har været diskuteret. I dag eksisterer der et EU-forbud mod at fremhæve disse, og særlig Danmark har anlagt en meget restriktiv politik på dette område. Dette er uheldigt både ud fra en sundhedsmæssig og en konkurrencemæssig synsvinkel. Hvad angår det sundhedsmæssige aspekt, giver functional foods mulighed for at hæve befolkningens sundhedsniveau. For eksempel er det bevist, at kalk er med til at forebygge knogleskørhed, og derfor skal et produkt, der er tilsat kalk, også kunne reklamere med, at det bidrager til at forebygge knogleskørhed. I USA er det tilladt at fremhæve, at fedtfattige produkter forebygger hjerte-kar-sygdomme. Hvad angår det konkurrencemæssige aspekt, tolker andre EU-lande anprisningsreglerne mindre restriktivt end Danmark. Eksempelvis har Sverige valgt en forholdsvis liberal fortolkning af EU-reglerne. Der bør således anlægges en mindre restriktiv fortolkning af markedsføringsreglerne for functional foods i Danmark og i europæisk